

พวงทิพย์ รัตนะรัต, สุภาภรณ์ จูจันทร์, จริญญา แห่งสันเทียะ และจักรรัฐ พิทยาวงศ์อานนท์

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 27 ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน – 6 กรกฎาคม 2556 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. สงสัยติดเชื้อสครับไทฟัสเสียชีวิต จังหวัดสงขลา พบผู้ป่วยจำนวน 1 ราย เพศหญิงอายุ 45 ปี อาชีพรับจ้าง ที่อยู่ตำบลท่าหิน อำเภอสตงพระ เริ่มป่วยวันที่ 7 มิถุนายน 2556 ด้วยอาการไข้ อ่อนเพลีย วันที่ 10 มิถุนายน 2556 ไปรักษาที่คลินิกในอำเภอสตงพระ อาการไม่ดีขึ้น วันที่ 12 มิถุนายน 2556 ไปรักษาที่โรงพยาบาลสตงพระ ด้วยอาการไข้ ชมปาก อ่อนเพลีย รับประทานได้น้อย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ แพทย์วินิจฉัยไข้ไม่ทราบสาเหตุ ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ และปัสสาวะไม่พบความผิดปกติ วันที่ 19 มิถุนายน 2556 ไปรักษาที่โรงพยาบาลสงขลา ด้วยอาการไข้ หายใจเหนื่อย อ่อนเพลีย แพทย์วินิจฉัย AFI with Hypovolemic shock R/O Pneumonia และรับไว้เป็นผู้ป่วยในวันที่ 21 มิถุนายน 2556 เวลา 16.10 น. ย้ายเข้าหอผู้ป่วยหนักและเสียชีวิตเมื่อเวลา 18.50 น. วันเดียวกัน ผลการตรวจเลือดด้วยวิธี Rapid test พบว่าให้ผลบวกต่อ IgG, IgM และ IgA ของเชื้อ *Scrub typhus* ไม่มีประวัติการเดินทางหรือปัจจัยเสี่ยง ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอำเภอสตงพระได้สอบสวน ควบคุมโรค และค้นหาผู้ป่วยในชุมชนเพิ่มเติมระหว่างวันที่ 29-30 มิถุนายน 2556 ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

2. สงสัยไข้ปวดข้อยุงลาย จังหวัดลำพูน พบผู้ป่วยจำนวน 1 ราย เพศหญิง อายุ 46 ปี ที่อยู่ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 27 มิถุนายน 2556 ด้วยอาการไข้ต่ำ ๆ ปวดกล้ามเนื้อ ครั่นเนื้อครั่นตัว ปวดกระดูกและข้อต่อ ร่วมกับมีผื่นแดง ๆ วันที่ 28 มิถุนายน 2556 ไปรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ แพทย์วินิจฉัยสงสัยไข้เลือดออก ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ไม่พบความผิดปกติของเม็ดเลือด ผลการตรวจหา IgM ของ Dengue virus ด้วยวิธี Rapid test ที่โรงพยาบาลแมคคอมิกส์ ให้ผลบวกต่อ IgM ของไวรัสซิกุนกุนยา ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของจังหวัดลำพูนได้ดำเนินการสอบสวนโรคในพื้นที่เมื่อวันที่ 1-2 กรกฎาคม 2556 พบผู้ที่มีอาการเข้าได้ตามนิยามที่เริ่มป่วยระหว่าง

วันที่ 1 พฤษภาคม – 2 กรกฎาคม 2556 รวม 22 ราย ได้สุ่มตัวอย่างเลือดจากผู้ป่วยกลุ่มนี้จำนวน 10 ราย ส่งตรวจหาเชื้อไวรัสซิกุนกุนยาด้วยวิธี RT-PCR ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ อยู่ระหว่างการตรวจ ซึ่งจากการศึกษาทะเบียนประวัติผู้ที่มาได้รับการรักษาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูนระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 1 กรกฎาคม 2556 พบผู้ป่วยสงสัยไข้ปวดข้อยุงลายรวม 117 ราย มีอายุระหว่าง 5-52 ปี พบเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อยู่ระหว่างดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาระบาดวิทยาของโรค สำหรับมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคที่สำคัญ คือ ประชุมผู้เกี่ยวข้องปรับระบบเฝ้าระวังทั้งเชิงรับและเชิงรุก การเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และการพ่นหมอกควันเพื่อทำลายยุงตัวแก่

3. ผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสเสียชีวิต จังหวัดอุดรธานี พบผู้ป่วยจำนวน 1 ราย เพศชาย อายุ 2 ปี 8 เดือนที่อยู่ตำบลห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม วันที่ 22 มิถุนายน 2556 เริ่มป่วยด้วยอาการไข้ เจ็บปาก มีแผลที่กระพุ้งแก้ม มารดาได้พาไปรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสะอาดนามูลในเย็นวันเดียวกัน เจ้าหน้าที่ได้จ่ายยาปียากและยาปรับประทุกันที่บ้าน วันที่ 23 มิถุนายน 2556 อาการยังไม่ดีขึ้น มารดาพาไปรักษาที่คลินิก ในอำเภอกุมภวาปี แพทย์ได้ให้ยามารับประทานที่บ้าน วันที่ 24 มิถุนายน 2556 เวลา 19.00 น. มีไข้สูงลอย มารดาพาไปรักษาที่โรงพยาบาลกุมภวาปี แพทย์รับไว้ที่ห้องสังเกตอาการ วันที่ 25 มิถุนายน 2556 เวลา 01.00 น. ผู้ป่วยเริ่มมีอาการหอบ ซึม จึงส่งไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลศูนย์อุดรธานี ผู้ป่วยมีอาการ Acute respiratory failure (ARDS) with AFI (R/O Pneumonia) เสียชีวิตเวลา 05.30 น. วันเดียวกัน การวินิจฉัยครั้งสุดท้าย คือ Enterovirus71 encephalitis with Pneumonia ผลการตรวจอุจจาระที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์พบเชื้อ Enterovirus71

4. สงสัยไข้เลือดออกเสียชีวิต พบใน 2 จังหวัด

จังหวัดมหาสารคาม พบผู้ป่วยจำนวน 1 ราย เพศชาย

อายุ 12 ปี ที่อยู่ตำบลลาดพัฒนา อำเภอเมือง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่งในตำบลลาด วันที่ 28 มิถุนายน 2556 เริ่มป่วยด้วยอาการไข้สูงตลอดเวลา ไม่มีน้ำมูก ไม่ไอ วันที่ 1 กรกฎาคม 2556 เวลา 09.20 น. ไปรักษาที่คลินิกเอกชน ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ พบเม็ดเลือดขาว 5,900 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 131,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 43 แพทย์สงสัยเป็นไข้เลือดออกจึงส่งไปรักษาต่อ ที่โรงพยาบาลมหาสารคาม แรก รับ รู้สึกตัว สื่อสารรู้เรื่อง อ่อนเพลีย มีไข้สูง น้ำหนัก 79 กิโลกรัม แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น DF รับไว้เป็นผู้ป่วยในแรกรับอุณหภูมิ 39.8 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 110/70 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 124 ครั้งต่อนาที ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 44 ให้สารอาหารทางหลอดเลือดและน้ำเกลือแร่ วันที่ 2 กรกฎาคม 2556 เวลา 00.30 น. ผู้ป่วยช็อก ความดันโลหิตต่ำ ชีพจรเบา เสียชีวิตเวลา 03.20 น. การวินิจฉัยครั้งสุดท้าย DSS with Hypovolumic shock Post Cardiac Arrest

จากการสอบสวนโรคในพื้นที่พบว่าบริเวณบ้านของผู้ป่วยมีอากาศถ่ายเท แต่บริเวณหน้าบ้านมีทางระบายน้ำและมีน้ำขังตลอดเวลา มีลูกน้ำมาก สภาพของชุมชน เป็นบ้านแต่ละหลังไม่แออัด ก่อนป่วย 2 สัปดาห์ผู้ป่วยไม่ได้เดินทางไปไหนนอกจากไปเรียนหนังสือในเขตตำบลลาดซึ่งอยู่ต่างพื้นที่ โดยไป-กลับทุกวัน เคยมีเพื่อนร่วมชั้นเรียนป่วยเป็นไข้เลือดออก จากการสุ่มสำรวจความชุกลูกน้ำยุงลายในหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2556 พบค่า HI ร้อยละ 30 มาตรการควบคุมป้องกันโรคที่สำคัญคือ ให้ความรู้และแจ้งสถานการณ์โรคทางหอกระจายข่าวหมู่บ้าน ให้ผู้นำชุมชน อสม. และประชาชน สำรวจแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงลายทุกตำบล พ่นสารเคมีในชุมชน และรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย

จังหวัดเชียงราย จำนวน 4 ราย

รายที่ 1 เพศหญิง อายุ 47 ปี อยู่ตำบลปากกอกำ อำเภอแม่ลาว ประวัติเป็นโรคหัวใจ พิการหุนหวนและเป็นไข้ วันที่ 13 มิถุนายน 2556 เริ่มป่วยด้วยอาการไข้ น้ำมูกไหล ได้ไปรับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลแม่ลาวในวันเดียวกัน แพทย์วินิจฉัย Fever และนัดตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ วันที่ 15 มิถุนายน 2556 ไปโรงพยาบาลตามนัดแพทย์วินิจฉัย DF ให้ยาและติดตามอาการ วันที่ 18 มิถุนายน 2556 ได้ไปรักษาที่โรงพยาบาลแม่ลาวอีกครั้ง แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยใน วันที่ 19 มิถุนายน 2556 เวลา 11.30 น. ความดันโลหิตเริ่มลดลง ใส่ ET tube with bag และส่งไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ความดันโลหิตแรกรับ 100/70 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 120 ครั้งต่อนาที

จากการตรวจร่างกายพบว่ามีน้ำท่วมปอด ผลการตรวจเลือดทางห้องปฏิบัติการด้วยวิธี Rapid Test พบว่า ให้ผลบวกต่อ Dengue NS1 ส่วนผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ พบเม็ดเลือดขาว 26,700 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 44.8 และเกล็ดเลือด 66,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ให้การรักษาตามอาการ ผู้ป่วยเสียชีวิตในเวลา 16.00 น. วันเดียวกัน การวินิจฉัยครั้งสุดท้าย คือ DHS with Shock เก็บตัวอย่างเลือดที่เหลืส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงรายด้วยวิธี PCR เพื่อหา IgG และ IgM ของ Dengue virus ยังไม่ทราบผล มาตรการควบคุมและป้องกันโรคที่สำคัญ คือ แจ้งเครือข่าย SRRT แม่ลาวในการดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่

รายที่ 2 เพศหญิง อายุ 34 ปี อยู่ตำบลเวียง อำเภอเมืองอาขิพคำชาย วันที่ 17 มิถุนายน 2556 เริ่มป่วยด้วยอาการไข้เลือดดำเดาไหล โดยมีประจำเดือนร่วมด้วย วันที่ 21 มิถุนายน 2556 ไปรักษาที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ แพทย์วินิจฉัยไข้เลือดออกและรับไว้เป็นผู้ป่วยใน ผลการตรวจเลือดด้วยวิธี Rapid Test พบว่าให้ผลบวกต่อ Dengue IgG ส่วน Dengue IgM ให้ผลลบ ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ พบเม็ดเลือดขาว 2,300 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 42 เกล็ดเลือด 12,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร วันที่ 23 มิถุนายน 2556 ไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลศรีบูรินทร์ ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ พบเม็ดเลือดขาว 20,200 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 35 เกล็ดเลือด 42,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เริ่มมีอาการหายใจหอบเหนื่อยแพทย์ให้ O₂ sat 96-99% On O₂ mask with bag 10 LPM ความดันโลหิต 106/85 มิลลิเมตรปรอท มีเลือดดำเดาและเลือดออกในปอดร่วมกับระบบหายใจล้มเหลว ใส่ ET Tube ย้ายไปแผนก ICU แพทย์ให้เกล็ดเลือดเข้มข้น 12 unit อาการไม่ดีขึ้นเสียชีวิตเวลา 12.06 น. วันเดียวกัน ผู้ป่วยมีประวัติเป็นเบาหวานและมักรับประทานยาชุดมากกว่าไปหาหมอที่โรงพยาบาล เก็บตัวอย่างเลือดที่เหลืส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงรายด้วยวิธี PCR เพื่อหา IgG และ IgM ของ Dengue virus ยังไม่ทราบผล ส่วนมาตรการควบคุมและป้องกันโรคที่สำคัญ คือ ประสานกองสาธารณสุขเทศบาลนครเชียงรายเพื่อดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่

รายที่ 3 เพศหญิง อายุ 19 ปี อยู่ตำบลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย อาชีพรับจ้าง วันที่ 23 มิถุนายน 2556 เริ่มป่วยด้วยอาการเวียนศีรษะ อาเจียน วันที่ 23 มิถุนายน 2556 ไปรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลแม่จัน แพทย์นัดตรวจเลือดในวันที่ 25 มิถุนายน 2556 ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์พบเม็ดเลือดขาว

4,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 45
เกล็ดเลือด 106,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร แพทย์วินิจฉัย DF
และนัดติดตามอาการ วันที่ 26 มิถุนายน 2556 ผลการตรวจนับ
เม็ดเลือดสมบูรณ์พบเม็ดเลือดขาว 3,900 เซลล์ต่อลูกบาศก์
มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 46 เกล็ดเลือด 36,000
เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยใน ความดันโลหิต
เริ่มลดลง จึงส่งมารักษาต่อที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
ในวันที่ 27 มิถุนายน 2556 เวลา 22.00 น. ความดันโลหิตแรก
รับ 90/60 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 120 ครั้งต่อนาที แพทย์ให้ออกซิเจน
และรับไว้เป็นผู้ป่วยใน ผู้ป่วยเริ่มมีอาการเหนื่อยหอบ O_2 sat 90 mg%
ย้ายเข้าแผนกผู้ป่วยหนัก ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ วันที่
28 มิถุนายน 2556 พบเม็ดเลือดขาว 5,500 เซลล์ต่อลูกบาศก์
มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 49.4 เกล็ดเลือด 6,000
เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ผลการตรวจเลือดเพื่อหาการติดเชื้อ
Dengue virus พบว่า Dengue NS1 ให้ผลลบ แพทย์ให้ IV fluid
และใส่ท่อช่วยหายใจ ผู้ป่วยความดันลดลงและเสียชีวิตในเวลา
05.37 น. การวินิจฉัยครั้งสุดท้าย DHF ไม่มีประวัติการเจ็บป่วย
ในอดีต ทีมสอบสวนโรคได้ประสานกับโรงพยาบาลแม่จันในการ
เก็บตัวอย่างเลือดที่เหลือเพื่อส่งตรวจศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์
เชียงรายด้วยวิธี PCR for Dengue virus ยังไม่ทราบผล มาตรการ
ควบคุมป้องกันโรคที่สำคัญคือประสานกับเครือข่าย SRRT อำเภอ
แม่จันและอำเภอแม่สายในการดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่

รายที่ 4 เพศชาย อายุ 61 ปี อยู่ตำบลเวียง อำเภอเมือง
อาขิพรับจ้างเป็นยาม มีประวัติเป็นความดันโลหิตสูง วันที่ 27
มิถุนายน 2556 เริ่มป่วยด้วยอาการ อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน
ท้องเสีย วันที่ 30 มิถุนายน 2556 ไปรักษาที่โรงพยาบาลเชียงราย
ประชานุเคราะห์ แรกรับ อุณหภูมิกาย 37.3 องศาเซลเซียส ชีพจร
80 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 110/70 มิลลิเมตรปรอท ผลการ

ตรวจเลือดพบระดับน้ำตาล 176 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตรแพทย์วินิจฉัย
DF และนัดตรวจเลือด วันที่ 1 กรกฎาคม 2556 ผู้ป่วยอาเจียนเป็น
เลือดจึงไปรักษาที่โรงพยาบาลโอเวอร์บู้คซึ่งอยู่ใกล้บ้าน แพทย์ใส่
ท่อช่วยหายใจและให้อาหารทางสายยาง ผลการตรวจเลือดพบระดับ
น้ำตาล 400 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร วันที่ 2 กรกฎาคม 2556 ผู้ป่วย
เสียชีวิต เวลา 06.20 น. ผลการตรวจเลือดด้วยวิธี PCR for Dengue
virus ยังไม่ทราบผล มาตรการควบคุมป้องกันโรคที่สำคัญคือค้นหา
ผู้ป่วยในชุมชนประสานเทศบาลนครเชียงราย และแจ้งเครือข่าย
SRRT อำเภอเมืองในการดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์ผู้เสียชีวิตยืนยันโปลิโอในประเทศโซมาเลีย
จำนวนผู้เสียชีวิตยืนยันโปลิโอในประเทศโซมาเลีย ณ วันที่ 30
มิถุนายน 2556 มีรายงานผู้ป่วยรวม 39 ราย เป็นผู้เสียชีวิตจากเมือง
Mogadishu ที่อยู่ใน Benadir Region จำนวน 34 ราย จาก Lower
shabelle 4 ราย และ 1 ราย อยู่ในอำเภอ Bur Hakaba ซึ่งอยู่ใน
Bay Region ไวรัสโปลิโอที่พบในเด็กหลายคน มาจากการสัมผัสกับ
ผู้ป่วยที่มีอาการอัมพาต เชื้อไวรัสโปลิโอที่พบในโซมาเลียคล้ายกับ
เชื้อโปลิโอที่มาจากแอฟริกาตะวันตก การรณรงค์ให้วัคซีนโปลิโอใน
เดือนพฤษภาคม 2556 เน้นกลุ่มเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี ในเขต
South-Central ของโซมาเลีย และมีแผนจะให้ทุกกลุ่มอายุ ส่วนที่
Benadir Region ให้วัคซีนเฉพาะกลุ่มเด็กที่อายุต่ำกว่า 10 ปี

2. สถานการณ์โรคติดเชื้อโคโรนาสายพันธุ์ 2012 ข้อมูล
จากองค์การอนามัยโลกวันที่ 7 กรกฎาคม 2556 พบผู้ป่วยจากการ
ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ 2012 จำนวน 80 ราย เสียชีวิต 44
ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 55.0 ประเทศซาอุดีอาระเบียพบผู้ป่วย
สูงสุด 65 ราย เสียชีวิต 38 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 58.5
